

Las Cunvegns bilaterals II

Ina survista dals dossiers

Joseph Deiss
Cusseglia federal
Schef dal DFE

Micheline Calmy-Rey
Cusseglia federala
Scheffa dal DFAE

Ins ha stuì cumbatter diramain per cuntanscher la finamira: tractativas n'èn mai simplas, era sch'ìls partenaris èn vischins ed enconuschan in l'auter uschè bain sco la Svizra e l'Uniun europeica (UE).

Ma uss è il resultat qua en furma da las Cunvegnas bilaterals II: nov dossiers che rinforzan vinavant la collavuraziun tranter la Svizra e l'UE en il sector economic ed en auters secturs politics impurtants. Las Cunvegnas bilaterals han pudì vegnir concludidas cun success, perquai che tant la Svizra sco era l'UE han cuntanschì lur finamiras.

Las Cunvegnas bilaterals II („Bilaterals II“) èn la cuntinuaziun conse-

quenta da la politica europeica da la Svizra. Dapi il NA al Spazi economic europeic (SEE) il 1992, è la Svizra s'engaschada sin „via bilaterala“ – quai vul dir sur tractativas e cunvegnas bilaterals davart temas specifics – per far valair ses interess visavi ses grond vischin, l'UE. En il center da l'emprim pachet da cunvegnas, las Cunvegnas bilaterals I, è stada l'avertura vicendaivla dals martgads.

Las Bilaterals II na permettàn betg sulettamain da serrar ulteriuras largias en il sistem vicendaivel da l'access als martgads, mabain era da rinforzar la collavuraziun en novs secturs politics sco la segirezza inter-

na, l'assistenza giudiziala, la politica d'asil, l'ambient e la cultura.

Las preschentas cunvegns permettan da schliar problems e da satisfar interess concrets. I sa tracta da cunvegns sectorialas che reglan secturs fitg specifics. Tant ils adversaris sco era ils aderents d'ina adesiun a l'UE pon esser d'accord cun las cunvegns, perquai che las Bilateralas II n'anticipeschan betg la dumonda da l'adesiun a l'UE: per ils sceptichers èn las soluziuns bilateralas en secturs concrets ina buna alternativa a l'adesiun a l'UE. E per ils aderents è la via bilaterala ina basa d'experientscha indispensabla per ch'ils burgais e las burgaisas svizras possian sa

furmar in'atgna opiniun davart l'adesiun.

L'UE è oz in spazi economic e vital da 450 milliuns burgaisas e burgais. La Svizra e l'UE han gia adina già in contact fitg amicabel, ma era ina stretga relaziun culturala ed economica. Omaduas han la medema finamira, numnadamain quella d'ina Europa paschaivla, stabila e prosperaivla. E per omaduas è il respect vicendaivel in aspect fitg impurtant. Las Cunvegns bilateralas èn l'expressiun da quests tratgs cuminaivels e da la stima che mintgina ha per las particularitads da l'autra.

Survista dals nov dossiers

La basa per in bun partenadi è in dar e retschai-ver vicendaivel. Quai vala era per relaziuns tranter stadis. Contracts e cunvegns, cun tut lur avantatgs e dischavantatgs, furman la basa per ina convivenza paschaivla che respecta ils interess vicendaivels. Da quai èn l'UE e la Svizra persvadidas. L'UE e la Svizra collavuran dapi decennis stretgamain tenor reglas fixadas cuminaivlamain. Il pachet da las Bilateralas II cumplettescha e rinforza questa collavuraziun cun ulteriuras cunvegns dals pli differents secturs da la vita.

L'Uniun europeica (UE) è la pli impurtanta partenaria da la Svizra: sin plaun politic, cultural ed economic. L'UE e la Svizra sa basan sin valurs fundamentalas cuminaivlas sco la democrazia, ils dretgs umans ed il stadi da dretg. Dapi il 1. da matg 2004 cumpiglia l'Uniun 25 pajais commembers e 450 milliuns burgaisas e burgais. Cunquei che la Svizra ha ina ferma relaziun cun ses vischins europeics, dovra ella – sco stadi pitschen amez l'Europa – in bun e stretg contact cun l'UE. Dus exempels:

- L'UE è la pli impurtanta partenaria commerciala da la Svizra. Passa 60% dals exports svizzers van en l'UE, e bunamain 80% dals imports svizzers derivan da quella.
- En Svizra vivan 800 000 burgaisas e burgais da l'UE e 300 000 Svizras e Svizzers han lur domicil en in pajais da l'UE. Mintga di passan 700 000 personas il cunfin svizzer.

Dal puntg da vista cultural, economic e demografic è la Svizra in dals pajais ils meglier integrads sin quest

continent. Sulettamain sin plaun politic-instituziunal va ella sia atgna via. Ella n'è ni commembra da l'UE ni dal Spazi economic europeic (SEE). Sia politica europeica sa basa sin l'uschenunada „via bilaterala“. Quai vul dir che la Svizra fa valair ses interess visavi l'UE cun tractativas bilaterals e la conclusiun da cunvegns specificas en secturs concrets. Il 1. da zercladur 2002 è gia entrà en vigur in emprim pachet da set cunvegns da quest gener, las Bilateralas I, concludidas tranter la Svizra e l'UE. Quellas èn vegnidas acceptadas cleramain dal pievel svizzer ils 21 da matg 2000 cun ina maioritad da 67% da las vuschs. Las Cunvegns bilaterals I cumpiglian ils suandants secturs: libra circulaziun da personas, traffic terrestre, traffic aviatic, barrieras tecnicas per il commerzi, acquisiziuns publicas, perscrutaziun ed agricultura. Las emprimas experiments cun las Bilateralas I èn positivs. L'organiziun da tetg da las interpresas svizras, economiesuisse, giuditgescha las cunvegns sco „indispensablas ed inevitablas“.

Cun las Bilateralas II cuntinuescha la Svizra questa via pragmatica. Suenter la conclusiun da las Bilateralas I è l'UE stada sceptica da repreneur immediat puspè novas tractativas. Ma alura ha ella tuttenina signalisà sezza il basegn urgent da manar tractativas cun la Svizra davart „l'imposiziun da taglia sin ils tschains“ ed „il cumbat cunter il fraud“. La Svizra ha acceptà d'entrar en tractativas cun l'UE, ha dentant mess duas cundiziuns:

1. Las tractativas duevan cumpigliar anc auters secturs, numnadamain secturs impurtants per la Svizra: la participaziun da la Svizra al sistem da collavuraziun „Schengen/Dublin“ en ils secturs da la segirezza interna e da la politica d'asil ed anc auters dossiers, davart ils quals las duas partidas eran sa cunvegnyidas a la fin da las Bilateralas I da manar pli tard tractativas.
2. Tut ils dossiers duevan vegnir tractads parallelamain e concludids il medem mument. En questa moda vuleva la Svizra garantir in resultat equilibrà che tegna quint oravant tut era dals agens interess.

Il nov dossiers concludids concernan ils suandants secturs:

Schengen/Dublin: Schengen facilitescha la circulaziun als cunfins interns dal Spazi Schengen cun abolir las controllas sistematicas da personas.

- Schengen
- Dublin

Schengen prevesa ultra da quai da rinforzar la collavuraziun tranter la polizia e la giustia per pudair cumbatter meglier la criminalitad transcunfinala. La collavuraziun da Dublin è in instrument efficazi per evitar dumondas d'asil multiplas („turissem d'asil“) e per reducir uschia la chargia finanziaria da la politica d'asil svizra.

Pagina 6

Imposiziun da taglia sin ils tschains: La Svizra preleva ina retenziun da taglia en favur dals stadis da l'UE. Questa soluziun permetta ina imposiziun da taglia efficazia sin ils tschains da spargn da burgaisas e

Taglia sin ils
tschains

burgais da l'UE ed a medem temp da mantegnair e proteger il secret bancar.

Pagina 14

Cumbat cunter il fraud: La collavuraziun tranter la Svizra e l'UE per cumbatter la cuntribanda ed auters delicts che pertutgan las taglias indirectas (dazi, taglia sin la plivalur, taglia da consum) vegn intensivada ed augmentada.

Cumbat cunter
il fraud

Pagina 18

Products agriculs transformads: La reducziun dals dazis sin ina vasta paletta da products da l'industria d'alimentaziun (sco tschigulatta, biscuits, schuppas, sosas, pastas, café solvibel etc.) permetta d'als render pli competitivs sin ils martgads d'export.

Products
agriculs

Pagina 22

Ambient: La Svizra daventa commembra da l'Agentura europeica per l'ambient, in instrument impurtant da la collavuraziun europeica en il sector da la protecziun da l'ambient.

Ambient

Pagina 26

Statistica: La collecziun da datas statisticas vegn armonisada. La Svizra sa segirescha l'access ad ina vasta banca da datas statisticas cumparegliablas e segiras. Uschia dispona ella d'ina basa solida per prender decisziuns politicas ed economicas fundadas.

Statistica

Pagina 30

MEDIA: Ils cineasts svizzers survegnan il dretg cumplain da far diever dals programs da promoziun MEDIA da l'UE. La finamira è da rinforzar la competitivitad dal film europeic ed uschia er dal film svizzer.

MEDIA

Pagina 34

Educaziun/furmaziun professiunala/giuventetgna: Grazia a la stretga collavuraziun en il rom dals programs da furmaziun da l'UE vegn la qualitad da la scolaziun augmentada e mintgin po profitar d'ina vasta offerta per completar sia furmaziun professiunala grazia ad in segiurn a l'exteriur.

Educaziun
furmaziun

Pagina 38

Pensiuns: L'imposiziun dubla da taglia sin las pensiuns d'anteriurs funcziunaris da l'UE cun domicil en Svizra vegn abolida.

Pensiuns

Pagina 42

Mobilitad senza cunfins: gea, ma betg per ils criminals!

La criminalitad n'enconuscha nagins cunfins. Ed ils criminals sa movan spert d'in pajais a l'auter. Sche la polizia duai avair ina schanza da tschiffar ils criminals, sto ella pudair far retschertgas sin plaun internaziunal. Quai vala tant per l'UE sco era per la Svizra. La collavuraziun da Schengen en ils secturs da la giustia e da la polizia permetta da meglierar il cumbat internaziunal cunter la criminalitad transcunfinala. L'element central da quella è il Sistem d'infurmaziun da Schengen (SIS), ina banca da datas electronica effizienta ch'è accessibla gia uss en 15 pajais durant 24 uras il di. Quest cumbat coordinà cunter la criminalitad dat dapli mobilitad als burgais ed a las burgaisas che observan la lescha e permetta d'arrestar pli spert ils criminals – tant en l'UE sco era en Svizra.

En la pitschna citad luxemburgaisa da Schengen è naschida il 1985 l'idea da dar a las burgaisas ed als burgais da l'UE la pussaivladad da sa mover libramain entaifer ils cunfins da l'UE. Per quest motiv è vegnidas abolidas las controllas da personas als cunfins interns dals stadis da l'UE. Cun introducir in sulet visum per l'entira Uniun europeica duevan era ils turists profitar da questa libertad da sa mover. Ina chaussa era dentant clera da bell'entschatta: questa libertad pli gronda n'astgava en nagin cas periclitlar la segirezza. Perquai è vegnidas rinforzadas ed unifitgadas las controllas als cunfins externs dal „Spazi Schengen“. Sco cunfins externs na valan betg mo ils cunfins naziunals, mabain era ils eroports internaziunals.

Per augmentar la segirezza han ils stadis associads a Schengen creà ultra da quai il SIS cun la finamira da meglierar la collavuraziun tranter las forzas da polizia. Quest instrument permetta a la polizia da consultar entaifer fitg curt temp las datas da retschertga da l'entir Spazi Schengen, era durant controllas da patruglias mobilas a l'intern dal pajais. Questas patruglias mobilas pon vegnir equipadas cun computers, uschia ch'ellas pon consultar il SIS directamain en il lieu da controlla. Il SIS renda las controllas pli effizientas e permetta d'arrestar in pli grond dumber da criminals tschertgads sin plaun internaziunal. In'autorità independenta controlla che las normas severas da la protecziun da las datas vegnian observadas.

En il rom da Schengen vegn era meglierada la collavuraziun tranter las autoritads giudizialas (assistenza giudiziala en chaussas penals, extradiziun da delinquents esters e delegaziun da l'execuziun dals chastis).

Per la Svizra, circumdata da pajais da Schengen, signifitgescha la participaziun a Schengen che las controllas da personas als cunfins – sistematicas e senza indizis specifics – vegnan abolidas, cun excepziun da quellas als eroports internaziunals. Persuenter pon las controllas mobilas vegnir rinforzadas en las regiuns da cunfin. Ils chantuns mantegnan lur suveranità poliziala. Il cussegl federal ed ils chantuns beneventan ina collavuraziun stretga tranter la polizia chantunala ed il Corp da guardias da cunfin. En la pratica vegn

a sa midar pauc: gia oz vegnan controllas da persunas fatgas als cunfins mo pli a moda sporadica pervi dal grond traffic da vehichels. Da las 700 000 persunas che passan mintga di il cunfin svizzer vegnan controlladas mo var 3 pertschient a moda minuziusa. Per motivs d'effizienz fan gia oz 40 pertschient da las

ticas als cunfins, sco quai ch'è per exempel stà il cas en Grezia avant e durant ils Gieus olimpics.

Schengen prevesa era mesiras cunter l'abus d'armas. Da nov è necessaria ina decleraziun u in'autorisaziun era per acquistar in'arma tranter privats, u en il rom d'ina ierta u d'ina donaziun.

La Svizra na vegn dentant betg ad introducir in register d'armas central. Ils secturs dal militar e da la polizia na vegnan betg tangads da Schengen. Ils militars pon vinavant prender a chasa lur arma da servetsch. En la cunvegna tranter la Svizra e l'UE vegn quai menziunà explicitamain en ina decleraziun cuminaivla. Las tradiziuns svizras sco il tir u la chatscha na vegnan betg messas en dumonda tras Schengen. In avantatg da Schengen è il pass d'armas europeic. Cun quest document èsi pli simpel da passar il cunfin cun in'arma (p.ex. per ir a chatscha en l'Alsazia u participar a concurrenzas da tir internaziunalas).

guardias da cunfin controllas mobilas en las regiuns da cunfin. Quests engaschaments na succedan betg a moda casuala, mabain sunter in'exacta analisa da la situaziun.

Era en il rom da Schengen vegnan las guardias da cunfin ad esser postadas vinavant al cunfin svizzer. Cunquai che la Svizra na fa betg part da l'uniun da duana da l'UE, vegn la martganzia controllada sco fin ussa. Era las persunas vegnan controlladas vinavant per verifitgar ch'ellas na transportian betg martganzia illegala u betg declerada. En situaziuns da ristgas particularas permettian las prescripziuns da Schengen era da reintrodur temporarmain las controllas sistema-

La Svizra ha il dretg da sa participar a las debattas davart las reglas futuras da Schengen, ma ella n'ha betg il dretg formal da votar. Ella po damai prender influenza directa sin il cuntegn dal nov dretg da l'UE. Quel vegn surpiglià pir sunter l'approvaziun dal Cussegl federal, dal Parlament svizzer ed eventualmain dal pievel (referendum). La suveranità svizra resta damai intacta.

La Cunvegna davart la collavuraziun en ils secturs da la giustia, da la polizia, da l'asil e da la migraziun – part 1: Schengen

Avantatgs per la Svizra

- La segirezza interna vegn meglia ad ina collavuraziun pli stretga en ils secturs da la giustia e da la polizia.
- La circulaziun dals viagiaturs vegn simplificada.
- La Svizra vegn rinforzada sco lieu da turissem grazia al visum da Schengen.
- Il secret bancar vegn garanti en in contract.

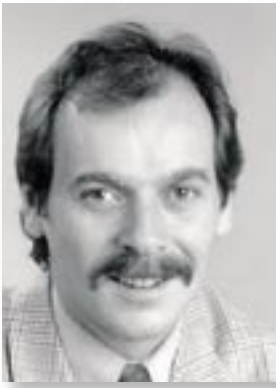
Avantatgs per l'UE

- Il Spazi da segirezza Schengen vegn extendì sin in ulteriur pajais ch'è circumdà da quatter pajais commembers da l'UE.
- Ils criminals na pon betg sa sentir segirs en Svizra, perquai ch'era lezza ha access immediat a las infurmaziuns da tut ils pajais da Schengen.

Contacts:

http://europa.eu.int/pol/justice/overview_de.htm
<http://www.europa.admin.ch/nbv/expl/factsheets/d/index.htm>
<http://www.ejpd.admin.ch>

„La collavuraziun da Schengen en il sector da la polizia porta avantatgs impurtants per la Svizra: nus survegnin tranter auter novs instruments efficacis per cumbatter la criminalitad.“

Peter Baumgartner, president da l'Associaziun svizra dals cumandants da polizia criminala

Il visum da Schengen

Ilis viagiators da l'Asia u da la Russia dovranno mo pli in sulet visum per l'entira Europa. Per la Svizra dovranno els oz però anc in visum separà. Quai è ina situaziun nuncunentavla. Cun l'associaziun a Schengen è il visum da Schengen era valaivel per la Svizra. Experts dal turissem quintan cun considerablain dapli turists e cun entradas supplementaras marcantas.

Il secret bancar

Schengen simplifitgescha l'assistenza giudiziala en causas penals. Per garantir ch'il secret bancar na vegnia betg periclità tras eventualas novas disposiziuns legalas en il rom da Schengen, han la Svizra e l'UE concludì ina regulaziun speziala per las taglias directas. Grazia a quella vegn il secret bancar svizzer garantì a moda duraivla en il sector da las taglias directas.

Ina dumonda, ina procedura

La tschertga d'ina meglra vita en in lieu protegì da persecuziuns è uschè veglia sco l'uman. Perquai èsi evident che bleras persunas da pajais paupers u destruids da la guerra tschertgan ventira e pasch en l'Europa e fan qua ina dumonda d'asil. Cun quest problem èn l'UE e la Svizra confruntadas en medema maniera.

Ils requirents d'asil han il dretg ad ina procedura che examinescha, schebain els pon

Ils princips da Dublin èn clers: mintga requirent d'asil ha il dretg ad in'examinaziun seriosa ed approfondada da sia dumonda d'asil. El po dentant far mo ina suletta dumonda d'asil ed in sulet stadi commember è competent per el a basa da criteris fitg clers (en la pratica èsi per regla il stadi, sur il qual il requirent è arrivà en l'Europa). Sche la dumonda na vegn betg approvada, sto il requirent resp. la requirenta bandunar il pajais e na po betg far in'ulteriura dumonda d'asil en in auter stadi associà a Dublin.

Uschia cuntanscha la cunvegna duas finamiras:

- D'ina vart na pon ils requirents d'asil betg vegnir stuschads pli d'in pajais a l'auter, senza che lur dumonda d'asil vegnia examinada.
- Da l'autra vart pon ils requirents far mo pli ina suletta dumonda d'asil. L'experiencescha ha numnadain mussà ch'in grond dumber da requirents d'asil refusads va en in segund u schizunt terz pajais e fa là danovamain ina dumonda, quai ch'è ina chargia considerabla per ils sistems d'asil naziunals. Experts numnan questa tactica „shopping d'asil“ u „turissem d'asil“.

La Svizra, sco pajais bainstant en il center da l'Europa, ha grond interess da s'associar a quest sistem da Dublin. Cas cuntrari ristga ella da daventar la suletta alternativa per tut ils requirents

pretender il status da fugitiv. Adina puspè pon ins dentant observar in tschert „turissem d'asil“: ils requirents van d'in pajais a l'auter ed inoltreschan mintga giada ina nova dumonda d'asil. La finamira da la collavuraziun da Dublin è da reducir questa pratica che surchargia inutilmain ils sistems d'asil – en l'UE ed en Svizra. Per che la Svizra na daventia betg la suletta alternativa per ils requirents d'asil refusads da l'UE.

d'asil refusads da l'UE. Il sistem da Dublin è in instrument che permetta als stadis participads da cumbatter quest „turissem d'asil“, ma a medem temp da mantegnair lur tradiziun umanitara envers las persunas perseguitadas. El gida ils stadis participads a franar la tendenza da render adina pli rigurusas las leschas d'asil, perquai ch'ina chausa è clera: per mintga requirent d'asil è competent mo in sulet stadi.

Igl è evident ch'ils requirents d'asil vegnan a far vinavant dumondas d'asil en differents pajais. Ma grazia a la banca da datas EURODAC, che rimna las improntas digitalas, pon questas dumondas d'asil multiplas vegnir eruidas facilmain e las persunas pertutgadas vegnan manadas enavos en il pajais competent.

En la banca da datas EURODAC vegnan registradas las improntas digitalas da tut ils requirents d'asil che han pli che 14 onns. Sche las autoritads constateschan ch'in requirent d'asil è gia registrà en EURODAC, erueschan ellas tge stadi ch'è competent per la procedura d'asil tenor ils criteris da Dublin. Sche la dumonda d'asil è gia vegnida examinada e refusada en il „pajais d'emprim asil“, po il requirent vegnir manà enavos en quest pajais senza grondas formalitads. Per talas mesiras datti cleras reglas e mintga pajais è obligà da prender enavos ils requirents d'asil, per ils

quals el è cumpetent. La collavuraziun da Dublin crescha damai en l'Europa in sulet spazi d'asil che cumpiglia 27 stadis commembers.

Sche la Svizra na sa participass betg al sistem da Dublin, n'avess ella betg access a la banca da datas EURODAC. Ella na pudess damai betg verifitgar, schebain in requirent d'asil ha gia fatg ina u pliras dumondas d'asil en auters pajais commembers da l'UE. Alura daventass la Svizra per ils requirents d'asil in dals davos pajais en l'Europa, nua ch'els pudessan anc far ina segun- da dumonda d'asil ed avessan bunas schanzas da betg vegnir scuverts. Tenor stimaziuns inuffizias èn var 20% da las dumondas en Svizra gia

stadas object d'ina emprima procedura d'asil. Sche la Svizra sa participass al sistem da Dublin, na stuess ella per regla betg pli tractar questas dumondas d'asil, e quai distgargiass considera- blamain il sistem d'asil svizzer. Sche la Svizra na s'associass betg al sistem da Dublin, s'augmen- tass tendenzialmain il dumber da las dumondas d'asil multiplas. La banca da datas EURODAC è en funcziun pir dapi il 2003 e vegn amplifitga- da successivamain. Pli cumplessiva che questa banca da datas è e pli effizienta ch'è la collavura- ziun da Dublin. E la Svizra daventa, sch'ella na sa participescha betg al sistem da Dublin – tant pli interessanta per ils requirents d'asil refusads da l'UE.

La Cunvegna davart la collavuraziun en ils secturs da la giustia, da la polizia, da l'asil e da la migraziun – part 2: Dublin

Avantatgs per la Svizra

- Ils requirents d'asil refusads che inoltreschan ina segunda dumonda, pon vegnir manads enavos immediat en il stadi competent.
- Tenor stimaziuns en var 20 pertschient da las dumondas d'asil inoltradas en Svizra gia stadas object d'ina emprima procedura d'asil.
- EURODAC permetta d'identifitgar cleramain dumondas d'asil multipas.

Avantatgs per l'UE

- Perquai che mintga requirent d'asil ha il dretg ad ina suletta procedura d'asil en l'entira UE, vegnan ils sistems d'asil naziunals distgariads.
- Criteris clers permettan d'eruir tge pajais ch'è competent per l'examinaziun d'ina dumonda d'asil. Uschia na ston ils stadis betg reducir lur attractivitat cun approvar leschas d'asil adina pli rigurasas.
- Il princip „in requirent – ina procedura“ permetta da mantegnair la tradiziun umanitara da l'Europa.

EURODAC

En tut ils pajais commembers da l'UE plus la Norvegia e l'Islanda vegnan registradas en la banca da datas EURODAC las improntas digitalas dals requirents d'asil che han pli che 14 onns. Quellas permettan d'identifitgar senza dubi il requirent d'asil. EURODAC è damai in instrument da cumprova effizient per manar enavos ils requirents d'asil en il pajais competent. La banca da datas è en funcziun pir dapi il 2003. Dapli dossiers ch'ella cuntegna e pli efficazia ch'ella daventa.

„Ils problems da migraziun na sa laschan betg schliar sin plaun naziunal. Perquai avain nus grond interess da collavurar cun l'UE en il sector d'asil e d'ans participar a la Cunvegna da Dublin. Ella è ina gronda distgargia per tuts.“

Dora Andres, cussegliera governativa e scheffa da la polizia dal chantun da Berna

Contacts:

<http://europa.eu.int/scadplus/leg/de/lvb/133020.htm>

<http://www.europa.admin.ch/nbv/expl/factsheets/d/index.htm>

<http://www.ejpd.admin.ch>

Dublin e Schengen

En connex cun l'aboliziun da las controllas da cunfin en il rom da Schengen, ha l'UE approvà numerusas mesuras da segirezza accompagnantas e stabili a medem temp cleras reglas da cumpetenza per l'examinaziun da dumondas d'asil en l'Europa (Dublin). Las cunvegns da Schengen e Dublin furman pia in'unitad, era sch'ellas vegnan tractadas qua separadamain.

Custs e respargns

En il rom da l'associaziun a Schengen/Dublin contribuescha la Svizra var 4 milliuns francs al budget da l'UE per l'onni da referenza 2007. Per metter en vigor il sistem a l'intern dal pajais sto ella impunder var 3 milliuns supplementars per il medem onni da referenza. La participaziun a Dublin permetta da l'autra vart da spargnar custs supplementars annuals en l'au-tezza da plirs diesch milliuns francs, ils quals sa resultan da dumondas d'asil multiplas.

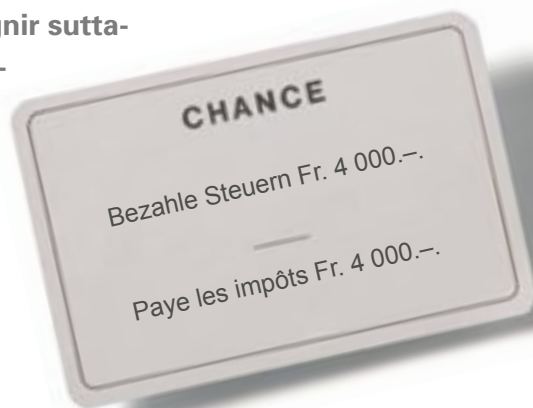

La Cunvegna davart l'imposiziun da taglia sin ils tschains

Adina questas taglias ...

Nagin na paja gugent taglias. Noss vischins era betg. Perquai sto mintga stadi cumbatter per survegnir la summa ch'el ha da bun. Quai fa l'UE ed era la Svizra.

Ils tschains da spargn da burgaisas e burgais da l'UE duain vegnir sutta-mess ad ina taglia efficazia. Per quest intent preleva la Svizra ina retenziun da taglia en favur dals stadis da l'UE. Il secret bancar resta protegi. Questa soluziun porta avantatgs a l'UE sco era a la Svizra.

La concorrenza tranter ils plazs da finanzas internaziunals è dira. Ina da las fermezzas tradiziunals da las bancas svizras è l'administraziun da facultad che generescha passa la mesadad da la valor agiuntada realisada da las bancas. Era persunas domiciliadas en l'UE laschan administrar lur daners da bancas svizras. Pliras giadas han ins però rinfatschà a la Svizra da mantegnair ses secret bancar che promovia la fuga da taglia.

L'UE ha approvà ina nova directiva che duai garantir in'imposiziun da taglia efficazia sin ils tschains da spargn realisads en in auter pajais commember da l'UE. Ils tschains da spargn pertutgads da questa nova directiva duain vegnir communitgads automaticamain al pajais cumpetent per l'imposiziun da taglia. Ina mesira alternativa è da prelevar ina retenziun da taglia sin quels tschains da spargn.

Era ils tschains da spargn realisads ordaifer l'UE duain pudair vegnir sutta mess ad ina taglia commensurada en il stadi da domicil dal spargnader. Cunquai che la Svizra sustegna quest princip, ha ella gidà a tschertgar ina soluziun. Ella ha dentant refusà da bell'entschatta il princip d'ina comunicaziun automatica dals tschains da spargn, perquai ch'ina tala procedura violass il secret bancar.

La soluziun chattada consista en ina „retenziun da taglia anonima“. Quella permetta d'ina vart da proteger il secret bancar svizzer, da l'autra vart dentant era da garantir in'imposiziun da taglia effizienza sin ils tschains da spargn da personas domiciliadas en in stadi da l'UE. La Cunvegna davart l'imposiziun da taglia sin ils tschains prevesa il suandant:

- Ils tschains da spargn da personas cun domicil fiscal en in stadi da l'UE èn sutta mess da nov ad ina retenziun da taglia analoga a la taglia anticipada svizra. Quai signifitgescha che la cassa da pajament svizra (p.ex. ina banca) preleva ina retenziun da taglia da fin a 35% sin ils tschains da spargn. Questa tariffa da taglia vegn introducida a moda

progressiva e munta l'emprim a 15%, pli tard a 20% e suentar sis onns a 35%.

- 75% da la summa prelevada assegna la Svizra al stadi, en il qual il spargnader ha ses domicil fiscal.
- Il spargnader po eleger, sch'el vul laschar deducir la retenziun da taglia da la cassa da pajament u sche ses tschains da spargn duain vegnir communitgads automaticamain a ses uffizi da taglia („annunzia voluntara“).
- La Svizra s'oblighescha da porscher, sin dumonda, als stadis commembers da l'UE in'assistenza administrativa en cas d'engion fiscal u da delicts cumparegliabels en connex cun pajaments dals tschains menziunads sura. Ella na porscha dentant nagina assistenza giudiziala u administrativa en cas da defraudaziun fiscala.

Las disposiziuns approvadas da la Svizra gidan ad evitar che la nova directiva da l'UE davart l'imposiziun da taglia sin ils tschains vegnia guntgida cun transacziuns sur il plaz da finanzas svizzer. Ed ellas permettun a medem temp da mantegnair il secret bancar.

La Cunvegna davart l'imposiziun da taglia sin ils tschains

Avantatgs per la Svizra

- La buna reputaziun dal plaz da finanzas svizzer vegn rinforzada, perquai che la Svizra presta ina contribuziun essenziala per garantir en l'UE in'imposiziun da taglia efficazia sin ils tschains da spargn realisads a l'exteriur.
- Il secret bancar è garanti.
- Las societads da holding svizras profiteschan d'avantatgs fiscals.

Avantatgs per l'UE

- La cunvegna cun la Svizra permetta a l'UE da metter en vigur il nov sistem d'imposiziun da taglia sin ils tschains da spargn.
- La directiva da l'UE davart l'imposiziun da taglia sin ils tschains da spargn na po betg vegnir guntgida cun transacziuns sur la Svizra.
- La Svizra preleva ina retenziun da taglia en favur dals stadis da l'UE.

Il secret bancar

Il secret bancar è l'obligaziun da discreziun da las bancas en connex cun fatschentas e transacziuns finanzialas da lur clientella. Il secret bancar n'è dentant betg absolut e na vala betg en cas da persecuziuns penals. El protegia la sfera privata da la clientella, ma betg ils abus criminals sco la lavada da daners suspectus, la corrupziun u l'engion fiscal. Era auters pajais, p.ex. l'Austria e Luxemburg, conuschian il secret bancar.

Contacts:

http://www.europa.eu.int/pol/tax/overview_de.htm

<http://www.europa.admin.ch/nbv/expl/factsheets/d/index.htm>

http://www.efd.admin.ch/d/aktuell/geschaefte/ch-eu/1_zinsenbesteuerung.htm

„En vista a la dira concorrenza internaziunala actuala tranter ils plazs da finanzas èn las cundiziuns da basa decisivas. La cunvegna cun l’UE permetta da garantir a moda duraivla il secret bancar che protegia la sfera privata da la clientella. Grazia al grond know-how ed a l’experientscha acquistada sin champ internaziunal pon las bancas svizras mantegnair era en l’avegnir lur posiziun da leader sin nivel mundial.“

Urs Ph. Roth, president dal comité executiv da l’Associaziun svizra da banchiers (ASB)

Defraudaziun fiscala

Tenor il dretg svizzer sa fa ina persona culpaivla da fraudaziun fiscala, sch’ella ometta da declarar a l’uffizi da taglia tut las entradas u la facultad taxablas. Ella vegn chastada cun multas fitg autas. Pertge vegn fatg ina differenza tranter engion fiscal e fraudaziun fiscala? Perquai che la declaraziun persunala sa basa sin il princip da confidenza. Declaraziuns sbagliadas u incumpletas na duain betg vegnir criminalisadas.

Engion fiscal

Tenor il dretg svizzer sa fa ina persona culpaivla d’engion fiscal, sch’ella utilisescha documents – cudeschs da contabilitad, bilantschas, quints da gudogn e sperdita u attests da paja – sfalsifitgads u cun in cuntegn inexact. Ella vegn chastada cun praschun u cun ina multa.

La Cunvegna davart il cumbat cunter il fraud

Nagins daners tschufs en ina Svizra schubra

Prendain l'exempel dals traffitgants da cigarettas: lur agir è illegal ed els èn activs en l'entir mund. L'UE – e la Svizra – vulan metter fin a questas cugliunarias. Betg darar serva la Svizra sco plattafurma per activitads da cuntribanda e frauds da dazi. Ussa èsi finì cun quai: il cumbat cunter la cuntribanda e cunter la lavada da daners gudagnads da quests frauds duai succeder communabla-main da l'UE e da la Svizra en acziuns coordinadas e qua tras pli efficacias.

Il trafficants opereschan a donn e cust da la communitad: els cumpran la rauba e la fan passar d'in pajais a l'auter senza pagar persuerter ni dazis ni taglias. Cura che la rauba arriva en il pajais da destinaziun, vegn ella vendita sin il martgà nair – ed ils „importaders“ illegals emplen-schan lur bursas.

Il 2003 ha sulettamain la duana svizra tractà var 40 000 cas da fraud. Ella ha reussì da recuperar 25 milliuns francs taxas e taglias e d'incassar multas per radund 8 milliuns francs. Il medem onn ha la Svizra plinavant survegnì d'auters pajais 1287 dumondas d'assistenza giudiziala ed administrativa. Ils traffitgants ageschan sin plaun internaziunal e perquai sto era il cumbat cunter lur activitads illegalas succeder sin nivel internaziunal.

En l'Europa han ils traffitgants in inimi impurtant: L'OLAF, l'Uffizi europeic per il cumbat cunter il fraud. En ses rapport annual dal 2003 renda l'OLAF attent al fatg che la cuntribanda da cigarettas ed il fraud en connex cun la taglia sin la plivalur (TPV) è savens d'attribuir a las medemas organisaziuns. Omadus delicts succedan en general sur firmas fictivas e systems da fatschenta fitg complexs, creads unicamain cun l'intent da reciclar ils retgavs dals frauds.

Ils traffitgants martgadeschan il pli gugent cun rauba custavla, leva da transportar e suttamessa a dazis u taglias substanzials – per exempel cigarettas. E gist en connex cun la cuntribanda da cigarettas stat la Svizra adina puspè en il center da l'attenziun. Il pli savens na passa la rauba fraudada gnanc tras la Svizra, ma il traffic illegal da questa rauba vegn dirigi da firmas fictivas cun sedia en Svizra. E quai è il punct debel, perquai ch'enfin uss na pudeva la Svizra en bliers cas betg porscher assistenza administrativa u giudiziala. Tenor sias atgnas decleraziuns perda l'UE mintg'onni summas enormas pervi dal traffic da cuntribanda. Perquai ha ella dumandà da la Svizra ina meglra collavuraziun en quest sector.

La Svizra n'ha nagin interess da vegnir malduvrada sco plattform per activitads illegalas perquai ch'ella n'è betg commembra da l'UE. Per far frunt a questa ristga èn damai vegnidas fixadas en la Cunvegna davart il cumbat cunter il fraud las sequentas disposiziuns:

- La Svizra porscha assistenza giudiziala ed administrativa en cas da delicts gravants en connex cun taglias indirectas, subvenziuns ed acquisiziuns publicas. Las taglias indirectas cumpiglian dazis, taglias sin la plivalur ed autras taxas sin il consum d'alcohol, tubac, ielis minerals etc.

- La Svizra metta a disposiziun a las autoritads da l'UE ils medems instruments da dretg sco quels ch'ella applitgescha gia per ils medems delicts en Svizra (ins discorra qua da „tractament naziunal“). Las „mesiras repressivas“ (perquisiziuns, confiscaziuns u access a documents bancars) vegnan perquai era applitgadas en il rom da l'assistenza giudiziala ed administrativa, sch'i vegn suspectà ina defraudaziun da taglias indirectas. La summa dal delict sto però surmontar 25 000 euro; cas da pitschna impurtanza èn damai exclus.
- Mesiras repressivas èn d'uss davent pussaivlas er en il rom da l'assistenza administrativa (tranter autoritads administrativas) e betg mo giudiziala (tranter autoritads giudizialas).
 - Funcziunaris esters pon esser preschents a chaschun d'investigaziuns, a cundiziun che las autoritads svizras hajan dà lur consentiment. L'investigaziun vegn dentant adina manada d'in funcziunari svizzer.
 - La Svizra porscha da nov era assistenza giudiziala en cas da lavada da daners, sche las valurs da facultad derivan d'in engion fiscal u d'in delict da cuntribanda professionala.

La cunvegna contribuescha damai ad ina collavuraziun pli simpla e pli sperta tranter las autoritads da duana, da taglia e da justia svizras ed europeicas e permetta uschia da far fin cun las activitads illegalas da cuntribandas e d'auters fraudaders.

La Cunvegna davart il cumbat cunter il fraud

Avantatgs per la Svizra

- Ina collavuraziun pli stretga cun l'UE en il cumbat cunter l'engion fiscal e la defraudaziun da taglias indirectas, l'engion da subvenziuns e contra-venziuns en il sector da las acquisiziuns publicas.
- La Svizra n'ha nagin interess che cuntrabandas internaziunalas operschian sur u a partir da ses territori.
- La collavuraziun pli intensiva cun ils responsabels europeics dal cumbat cunter il fraud starmenta ils traffigants da s'installar en Svizra.

Uschia lavuran cuntrabandas

In'interpresa svizra d'import-export cumpra cigarettas en in pajais d'ultra-mar. Las cigarettas vegnan stgargiadas en in port da l'UE. Tenor ils documents èn las cigarettas destinadas per in martgà d'ordaifer la communitad e n'èn perquai betg suttamessas al dazi. Las cigarettas vegnan transportadas cun in camiun en in pajais d'ordaifer l'UE. Da là returnan ellas puspè sin via maritima en in pajais da l'UE e vegnan vendidas sin il martgà nair. Ils retgavs vegnan transferids en Svizra.

Avantatgs per l'UE

Rauba sco tubac, spirituosas, products agriculs etc. è suttamessa en l'UE a taxas indirectas relativamain autas (p.ex. taglias sin la plivalur). Il traffic cun questa rauba è perquai fitg lucrativ. L'UE perda qua tras milliuns d'euro ed ha perquai grond interess da collavurar pli stretgamain cun la Svizra.

„La cuntrabanda, l'engion fiscal, il fraud da dazis ed il fraud da subvenziuns commess da professiun stattan en ils mauns da la criminalitad organisada. Quella s'enritgescha entras la corrupziun da funcziunaris, quints fauss, societads fictivas e contos da banca dubius. La cuntrabanda da cigarettas che munta a milliuns euro provochescha en ils pajais da l'UE guerras tranter bandas da criminals. En quests cumbats vegnan era policists e duaniers per la vita. Questa cunvegna signifitga main cuntrabandas, main violenza e daplì segirezza.“

Paolo Bernasconi, advocat, professor a l'Universitad da Son Gagl, anteriur procuratur public dal Tessin

Limità a las taglias indirectas

La Cunvegna davart il cumbat cunter il fraud regla unicamain la cooperaziun en connex cun las taglias indirectas (dazis, taglias sin la plivalur, taglias da consum, p.ex. sin alcohol e tubac). Las taglias directas (taglias sin las entradas, sin la facultad etc.) n'èn betg pertutgadas. La cooperaziun consista en l'assistenza administrativa e giudiziala. En il rom da quellas pon per exempel vegnir fatgas perquisiziuns, confiscaziuns e prendì invista en documents bancars.

OLAF

L'Uffizi europeic per il cumbat cunter il fraud (OLAF) protegia ils interess finansials da l'UE ed intervegn cunter il fraud, la corrupziun ed autras activitads illegalas a disfavur dals interess finansials dals organs e da las instituziuns da l'UE. L'OLAF occupescha da preschent 262 persunas. La summa totala dal donn economic entras cuntrabanda e fraud vegn stimà per l'onn passà a pli che 850 milliuns euro. L'OLAF sa preschenta sco „il motor d'ina Europa da la legalitad“ cunter „l'Internaziunala dal crim“.

Contacts:

http://europa.eu.int/pol/fraud/overview_de.htm

http://europa.eu.int/comm/anti_fraud/index_de.html

<http://www.europa.admin.ch/nbv/expl/factsheets/d/index.htm>

La Cunvegna davart products agriculs transfurmads

„Astgi esser in pau dapli?“

La Svizra è ina naziun d'export, era quai che concerna ils products alimentars. Noss product d'export principal è senza dubi la tschigulatta. Ella è la meglra – da quel avis n'èn betg mo ils Svizzers, mabain era blers en l'UE.

La tschigulatta è in product agricul transfurmà. Gist sco ils spaghettis. Ils dazis e las subvenziuns d'export per quests products duain ussa vegnir sbassads considerablamain. Las interpresas svizras da l'industria alimentara pon qua tras exportar per pretschs pli competitivs. E nus pudain comprar pli favuraivlamain spezialitads dals pajais da l'UE. Quai appreziescha l'UE ed era la Svizra.

Tge è il tratg cuminaivel da la tschigulatta e dals spaghettis? Omadus derivan da materias primas agriculas, ma vegnan producids a moda industrialia. En la lingua dal commerzi internaziunal vegnan els perquai definids sco „products agriculs transfurmads“. En la medema categoria tutgan er schuppas, zutgerins, limonada, café solvabel, biscuits etc.

Las reglas dal commerzi liber tranter la Svizra e l'UE fixeschan che products industrials na pon betg vegnir pli chars al cunfin entras dazis. Dazis e subvenziuns d'export èn percenter lubids sin products primars agriculs (farina, pulvra da latg, paintg etc.). Questa situaziun è disfavouraivla betg mo per l'industria alimentara svizra ch'è orientada a l'export, mabain er per ils consuments ed ils pajataglias. Quels pajan numnadamain dapli per ils products cumprads en Svizra e ston era finanzia las subvenziuns d'export, destinadas per cumpensar ils dazis che fan ils products svizzers pli chars a l'exteriur.

L'UE è uss sa declarada pronta visavi la Svizra d'abolir tut ils dazis e las subvenziuns d'export sin las materias primas utilisadas en la fabricaziun dals products agriculs transformads. Da sia vart vegn la Svizra a reducir considerablmain ils dazis sin products da l'UE e las subvenziuns d'export per products svizzers da quest gener.

Pertge vul la Svizra sulettamain reducir e betg abolir tut ils dazis e las subvenziuns? Perquai che las materias primas agriculas sco la pulvra da latg, il paintg e la farina custan per differentes motivs dapli en Svizra (situaziun geografica, protecziun da l'ambient, custs da producziun). En la lingua tecnica ha quai alura num „mecanissem da cumpensaziun dals pretschs“ per curreger l'uschenumnà „handicap da las materias primas“. Cun quest mecanissem vegn resguardà il fatg ch'ils purs svizzers na pon betg producir uschè bunmartgà sco ils purs en ils pajais da l'UE. Cun reducir ils dazis daventan ils products da l'UE ultra da quai pli bunmartgads per ils consumers svizzers. Tuttina restan ils products svizzers cumpetitivs visavi ils products importads. I dat excepziuns per la biera, las spirituosas, il café e la confitura: per quests products renunzia er la Svizra cumpletamain a dazis da protecziun.

Ils consumers profiteschan damai. E las interpresas svizras? Era quellas profiteschan dal mument che lur products daventan economicamain pli cumpetitivs en l'UE, lur martgà d'export principal. Il volumen d'export pertutgà da las megrlas cundiziuns generalas vegn stimà a var 1,3 milliardas francs. Cun radund 30 000 plazzas da lavur directas ed indirectas represchenta l'industria alimentara in sector impurtant da l'economia svizra.

E co è la situaziun per ils purs? Era ad els offra questa cunvegna novas schanzas. Sche las interpresas svizras daventan pli cumpetitivs a l'exteriur, dovran ellas dapli materias primas agriculas. E quellas vegnan furnidas per gronda part dals purs svizzers.

La Cunvegna davart products agriculs transformads

Avantatgs per la Svizra

- Pretschs pli bass per products alimentars importads da l'UE sco pastas talianas, biscuits franzos u biera tudestga.
- L'industria alimentara svizra po exportar products libers da dazis en l'UE, la quala dumbra 450 milliuns consumers.
- Meglras cundiziuns da concorrenza per in volumen d'export da 1,3 milliardas francs.

Avantatgs per l'UE

- Pretschs pli bass per products alimentars svizzers da qualitat sco tschigulatta, biscuits, limonada, confitura u zutgerins.
- Augment da la vendita en Svizra da products agriculs transformads da l'UE, siond ch'els davanteran pli bunmargads.
- Meglier access al martgà surtut per biera e spirituosas, perquai che la Svizra abolescha cumpletta main ils dazis d'import per quests products.

Schanzas per l'agricultura

La dumonda per materias primas agriculas duess crescer grazia a questa cunvegna. Per exempel: 6% dal latg produci en Svizra vegn transformà ed exportà da l'industria alimentara. Quai correspunda a la produenziun da 2000 manaschis agriculs.

Contacts:

http://www.europa.eu.int/pol/comm/overview_de.htm

<http://www.europa.admin.ch/nbv/expl/factsheets/d/index.htm>

„La cunvegna rinforza da maniera decisiva la cum-
petitivitad da l'industria alimentara svizra sin ils
martgads da l'UE. Questa industria cumpiglia circa
32 000 plazzas da lavur e passa 200 interpresas. Da
l'autra vart contribuescha la reducziun dals dazis
svizzers per products alimentars da l'UE, sco tschi-
gulatta u biscuits, a sbassar levamain ils pretschs auts
en Svizra. Quai è in svilup positiv, tant per ils consu-
ments sco era per l'economia.“

Oscar Kambly, president da la Federaziun da las industrias
alimentaras svizas (FIAL)

Plazzas da lavur

La cunvegna garantescha plazzas da lavur en l'industria alimentara, la quala è domiciliada per gronda part en regiuns ruralas cun pouca infrastruttura. Cun sias 30 000 plazzas da lavur directas ed indirectas è l'industria alimentara in sector impurtant da l'economia svizra.

Custs

Ils retgavs da dazis sin products agriculs transformads importads da l'UE sa reduceschan per circa 100 milliuns francs. Da l'autra vart spargna la Confederaziun 60 milliuns francs sin las subvenziuns d'export. Quai correspunda damai ad ina sperdita da 40 milliuns per la cassa federala.

Per in avegnir verdegiant

L'ambient è noss bain il pli impurtant. Sche nus destruim l'ambient, destruim nus las basas da nossa vita. Avair quità da l'aria, da l'aua e dal terren, da tut ils organissem vivents e dals ecosistems, quai è in'incumbensa ed in duair quotidian. En l'UE sco en Svizra.

L'Agentura europeica per l'ambient (AEA) è la funtauna d'infurmaziun da l'UE per la politica da l'ambient. Ella è vegnida fundada il 1990 a Copenhagen ed ha l'incumbensa da cusseglia l'UE en dumondas da l'ambient. L'AEA furnescha las infurmaziuns necessarias per proteger meglier l'ambient. Sur sia rait d'infurmaziun e d'observaziun da l'ambient EIONET metta ella a disposiziun a ses commembers datas davart la polluziun da l'aria, la qualitat da l'aua, las resursas d'aua, la polluziun dals terrens, la dismessa dal rument, las emissiuns da canera, u la protecziun da la fauna e da la flora. Senza questas datas e statisticas na fissi betg pussaivel da verifitgar l'efficacità da las mesiras prendidas u da scuvrir ils donns da l'ambient.

L'AEA è averta per tut ils stadis europeics, actualmain dumbra ella 31 pajais commembers. Enfin oz cooperescha la Svizra unicamain a moda informala cun l'AEA. Ella furnescha datas, ma n'ha sezza nagin access al vast material d'infurmaziun da l'agentura.

La Svizra ha fatg gronds sforzs a favur da la protecziun da l'ambient, en bleras domenas cun success. Ella è per exempel stada in dals emprims pajais che ha introduci il catalisatur per autos. Ed ella è era stada ina pioniera sin il champ da la dismessa e dal recicladi dals ruments. Las Svizras ed ils Svizzers n'èn betg senza raschun ils campiuns dal mund en reciclar aluminium, vaider e palpiri. Malgrà quests success resta anc bler da far: mintga secunda vegn surfabritgà in meter quadrat sulom; las auas èn

Per proteger efficaciamain l'ambient, per savair tge ch'è bun e tge ch'è nuschaivel, duvrain nus infurmaziuns e cumparegliazions. Ed ina cooperaziun transcunfinala. Per quest motiv vul la Svizra participar a l'Agentura europeica per l'ambient. Ina decisiun sauna – per l'UE e per la Svizra.

bain vegnidas pli nettas, ma lur contaminaziun per exempel entras ormons fa adina dapli quitads; la quota da singulas substanzas nuschaivlas en l'aria è sa sbassada considerablmain, ma las valurs d'ozon èn anc adina bler memia autas la stad. Ed ina chausa daventa adina pli clera: ils problems da l'ambient na conuschon nagins cunfins nazionals.

Las substanzas nuschaivlas en l'aria, per exempel, sa derasan sur grondas distanzas senza resguardar ils cunfins nazionals. Ils ruments spezialis dismess en la mar returnan in di sin noss plats en furma da peschs contaminads.

La destrucziun dals biotops depauperisescha nossa cuntrada e fa svanir spezialis d'animals e da plantas. Per tut quests motifs dovri urgentamain ina collavuraziun internaziunala en il sector da l'ambient. Quai resorta er da l'inscunter suprem da l'ONU a Johannesburg u dal Protocol da Kyoto che prevesan mesiras cunter il stgaudament dal clima. Ultra dals pajais da l'UE ha er la Svizra ratifitgà quest protocol. La davo-

sa enquesta da l'Agentura europeica per l'ambient ha mussà che las finamiras pon vegnir cuntanschidas mo cun sforzs supplementars.

Prendain l'exempel dal traffic sin via: quel è responsabel per in tschintgavel dals gas cun effect da serra ed è damai ina sfida per realisar las finamiras da Kyoto. L'agentura s'inquietescha oravant tut da l'augment rapid da las emissiuns dal traffic sin via, las qualas vegnan a crescer per 34 pertschient enfin l'onn 2010.

La Svizra prevesa perquai, tranter outras mesiras, da transferir il traffic da martganzia sin la viafier. Ella accentuescha adina puspè visavi l'UE l'importananza da questa politica, surtut en connex cun il traffic da camiuns pesants tras las Alps. Sco commembra da l'AEA po la Svizra sa servir da las datas da l'agentura e furnir ils resultats da las atgnas retschertgas, per illustrar als pajais da l'UE ils avantatgs da sia politica da transferiment da la via sin la viafier.

La Cunvegna davart l'ambient

Avantatgs per l'UE

- L'Agentura europeica per l'ambient AEA obtegna access a tut las datas e tut ils studis realisads en Svizra.
- L'AEA po cumpletar sias datas davart la situaziun da l'ambient en Svizra.
- Las datas davart la zona alpina èn da grond'importanza per l'AEA.
- Pli blers pajais che d'avevan comembers da l'AEA e pli precisas ed utilis d'avevan las indicaziuns da l'agentura.

Avantatgs per la Svizra

- Grazia a sia participaziun po la Svizra contribuir a l'orientaziun strategica da l'AEA.
- La Svizra po participar als temas prioritars da l'UE (aria e midadas climaticas, aua, protecziun da la natira, biodiversitad, ruments e fluss da materials).
- Ella survegn access al material da datas da l'agentura (sur la rait d'infurmaziun e d'observaziun da l'ambient EIONET).
- Las autoritads, ils scienziads e las universitads da la Svizra pon participar a tut ils programs e studis da l'AEA ed era sezs proponer temas.

Ils temas da l'agentura

Ils temas principals da l'AEA èn l'aua, il terren, la fauna e la flora, l'aria, il rument, las midadas climaticas e medemamain las influenzas dal trafic, da l'agricultura e dals products chemics sin l'ambient e la sanadad dals umans.

L'AEA administrescha pliras bancas da datas. EUNIS è in sistem d'infurmaziun davart la natira en l'Europa; sia finamira è da classifitgar las cuntradas.

EIONET è la rait d'infurmaziun e d'observaziun da l'ambient per l'Europa.

Contacts:

http://europa.eu.int/agencies/eea/index_de.htm

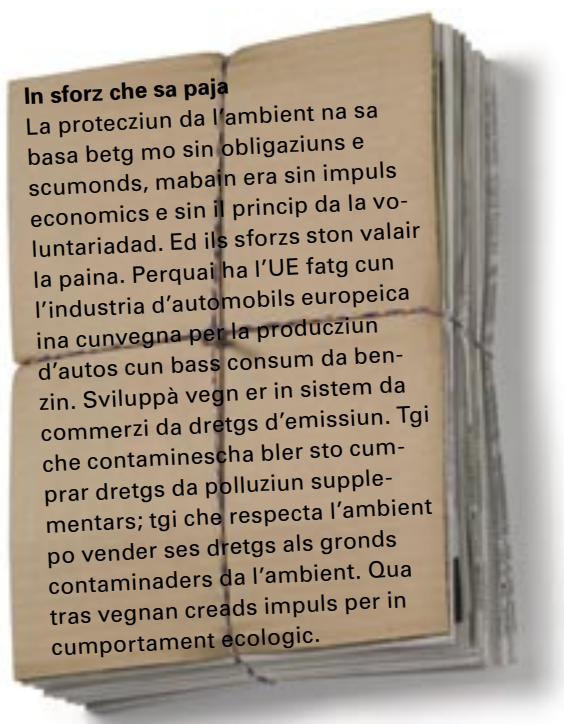
<http://www.europa.admin.ch/nbv/expl/factsheets/d/index.htm>

<http://www.umwelt-schweiz.ch/buwal/de/>

„L’adesiun a l’Agentura europeica per l’ambient (AEA) permetta a la Svizra da sa mesurar cun ils auters pajais en il sector da la protecziun da l’ambient – saja quai davart aspects positivs sco era negativs. Quai ch’ils Uffizis federals da statistica e da l’ambient fan per la cumparegliaziun tranter ils chantuns, fa l’AEA tranter ils pajais europeics. Ella na fa betg politica da l’ambient, ma ella fa che quella daventa pussaivla. Ella metta a disposiziun las datas che permettian da mesurar il success ed il nunsuccess.“

Silva Semadeni, presidenta da Pro Natura

La Cunvegna davart la statistica

Betg confunder maila cun paira!

Las statisticas èn la vita da mintgadi exprimida en cifras. Ellas èn il sulet med per cumparegliar las cundiziuns da vita, per sa far in maletg da la situaziun actuala u per far prognosas per l'avegnir. Ellas èn indispensablas per il svilup en l'UE ed en Svizra.

Las cifras èn però be indicativas, sch'ellas vegnan rimnadas ed elavuradas en mintga pajais tenor ils medems criteris. Ins na po betg cumparegliar maila cun paira. Perquai ha l'UE armonisà sias statisticas. E perquai vul era la Svizra armonisar sias datas cun quellas da l'UE.

Las statisticas paran savens cumplitgadas, ma sch'ellas vegnan elavuradas correctamain èn ellas ina funtauna inexauribla d'informaziuns impurtantas. Quants uffants èn naschids? Quala è nossa aspectativa da vita? Quantas dunnas exerciteschan in'activitad da gudogn? Quantas personas èn dischoccupadas? Quant auta è la chareschia? Las respostas sin tut questas dumondas ans furneschan las statisticas. I na sa tracta betg mo da satisfacer nossas mirveglias, mabain da preschentar la situaziun actuala, da cumparegliar las regiuns ed ils pajais sco era da mussar ils svilup. Pir cur che questas datas èn disponiblas èsi pussaivel da prender decisiuns per l'avegnir – per exempel en il sector da l'AVS u da la cassa da malsaus. Las statisticas èn damaì in instrument indispensabel per la politica, l'economia e per nus tuts.

Il 1953 ha l'Uniun europeica installà in Uffizi da statistica. Oz è Eurostat (che cumpiglia sper ils pajais da l'UE era l'Islanda, la Norvegia ed il Liechtenstein) ina da las pli impurtantas funtaunas d'informaziun da l'UE. Sia incumbensa principala è d'elavurar e da publitgar datas statisticas cumparegliablas sin nivel europeic. Eurostat sa stenta da sviluppar ina „lingua“ statistica comunabla che sa basa sin metodos e structures armonisadas. Tut quai para d'esser fitg

tecnic. Ma concret vul quai dir: sch'ins calculescha per exempel la quota da dischoccupaziun en Finlanda, vegn quai fatg en la medema moda sco en Germania. Mo uschia èn ils resultats obtegnids propri cumparegliabels.

Eurostat sez na rimna naginas datas. Quai fan las autoritads da statistica dals stadis commembers. Eurostat ha l'incumbensad elavurar las datas per ch'ins possa sa far in maletg complet e cumparegliabel dals svilups actuals en ils divers pajais. La confidenzialitad, l'impar-

zialitad, l'objectivitad, la fidadad e l'indipendenza scientifica èn garantidas tras la cunvegna. In auter princip da resguardar è che la retschertga da las datas na dastga betg chaschunar custs excessivs per l'economia.

Tge signifitgescha ina collavuraziun tranter la Svizra e l'UE en il sector da la statistica? Lain prender l'exempel dal martgà da lavur: la Svizra rimna oz la gronda part da las datas statisticas ina giada l'on, l'UE dentant quatter giadas l'on e tenor in auter sistem. En l'avegnir vegn la Svizra pia era a midar al ritmus da trais mais ed applitgar ils medems criteris sco l'UE. Uschia na dispona ella betg mo d'infurmaziuns cumparegliablas cun quellas da l'UE, mabain ademplescha a medem temp era il giavisch da l'economia svizra d'avair datas da meglra qualitat. Questas datas èn necessarias tranter auter per evaluar la cumpetitivitad da l'economia svizra sin plaun internaziunal. Las datas èn era utilas per exempel per pudair prender mesiras accumpagnantas cunter in eventual dumping da las pajas en connex cun la libra circulaziun da personas en l'UE.

La Svizra pudess introducir tut quai era senza sa participar ad Eurostat. Quai avess dentant il grond dischavantatg ch'ella n'avess betg access al material da datas cumplessiv da l'UE e na figurass era betg en las statisticas publitgadas sin nivel europeic. Ultra da quai fissan ils custs per la Svizra pli auts.

La Cunvegna davart la statistica

Avantatgs per la Svizra

- La Svizra survegn in sistem statistic pli modern.
- Sias cifras vegnan cumparegliablas cun quellas da l'UE.
- La Svizra ha access al material da datas detaglià da l'UE e dals pajais dal Spazi economic europeic (SEE).
- L'economia, la politica e la Banca naziunala disponan d'indicaturs che posiziunschan exactamain la Svizra en l'Europa, ses partenari commercial principal.
- La Svizra vegn „visibla“ en l'Europa. Fin ussa na figurescha ella savens betg en las publicaziuns statisticas da l'Europa, perquai che sias datas n'èn betg cumpatiblas u in summa betg disponiblas.

Avantatgs per l'UE

- L'UE dispona da las cifras da tut ses stadis commembers e dals trais auters pajais dal SEE. Ma ella n'ha naginas datas da la Svizra, in partenari commercial impurtant.
- Per l'UE e ses stadis commembers èsi impurtant d'avair a disposiziun datas cumparegliablas da la Svizra, surtut en ils secturs dal traffic e da l'economia.
- L'UE po profiter da la cumpetenza e da las spezializaziuns dals statistichers svizzers. Quels èn experts per exempel en il sector dal svilup duraivel.

Ils servetschs d'Eurostat

Eurostat porscha ina vasta paletta da datas impurtantas ed interessantas che servan a regenzas, interpresas, instituziuns da furmaziun, schurnalists ed a la publicitad en lur lavur ed en la vita da mintgadi. Cun Eurostat vul l'UE furnir datas fidadas per tut quai che concerna l'Europa. L'UE metta speziala paisa sin las datas che reguardan l'Uniun economica e monetara.

„Il sistem da sanidad svizzer è, cun excepziun d’inginas oasas, in desert statistic. Igl è temp che nus vesian dapli che mo mintgatant ina fatamorgana. Nus savain mo che noss sistem da sanidad è il pli char da l’Europa. Pir l’armonisaziun da nossas statisticas cun quellas da l’UE ans vegn a mussar quant bun ch’el è propi.“

Marc-André Giger, directur santésuisse

Custs

La contribuziun annuala da la Svizra al sistem Eurostat munta a 9 milliuns francs. Vitiers vegnan custs materials da 5 milliuns (onn da referenza 2007). Cunquai che la statistica svizra sto vegnir adattada al sistem pli modern da l’UE, sto vegnir creà a media vista in dumber considerabel da novas plazzas da lavur (fin a 100 plazzas fin il 2010). Quest dumber vegn dentant puspè reduci suenter che la fasa da reorganisaziun è terminada.

Temas statistics

Ilis temas principals dad Eurostat vegnan fixads mintgamai per tschintg onns. En il center dal program 2003–2007 statan datas statisticas davart l’economia, l’agenda sociala, il martgà da lavur, l’ambient e las cundiziuns da vita da las burgaisas e dals burgais.

Contacts:

<http://europa.eu.int/comm/eurostat/>
<http://www.europa.admin.ch/nbv/expl/factsheets/d/index.htm>
<http://www.statistik.admin.ch/>

Convegna MEDIA Plus e MEDIA Furmaziun

I na sto betg adina esser Hollywood!

L'Europa ha passa 450 milliuns abitants. Ils Stadis Unids „mo“ 347. Ma 80 pertschient dals films en ils kinos europeics vegnan dals Stadis Unids. Ils producents da films europeics han strusch schanzas – era pervi dal grond dumber da pitschens martgads naziunals – encunter la concorrenza da Hollywood. E quai è donn, tenor l'avis da l'UE e da la Svizra.

Il program MEDIA vul augmentar la quota da martgà dals films europeics. L'avegnir dal film europeic è uschia in pau pli empermettent. Era ils films svizzers han megras schanzas – per il plaschair dals amaters da film passionads en l'UE ed en Svizra.

Il film svizzer exista. E co! Ed era il film europeic. Betg mo ils classics da Kurt Fröh u Federico Fellini, conuschents en Svizra ed en l'entir mund. Era films da reschissurs contemporans da l'Europa han grond success: „Le fabuleux destin d'Amélie Poulain“ u „8 Femmes“ han cuntanschi in record d'entradas; „Bend it like Beckham“ ha attratg tschients millis aspectaturs ed ha survegni il 2002 il premi dal public al festival da Locarno; „Pane e Tulipani“ ha gè in enorm success cun custs da produziun minims. Quests films han in tratg communabel: els èn vegnids producids d'auturs europeics – da Franzos, Talians, Anglais u en coproduziun tranter dus u plirs pajais da l'UE. Quests exempels mussan ch'ils films europeics han tuttavia ina schanza, sche las cundiziuns da basa èn bunas.

Gist a quai vul MEDIA contribuir. Il program actual MEDIA Plus (2001–2006) promovava il svilup, la distribuziun, la comercialisaziun da films e la creaziun da projects da pilot. In tal sustegn è indispensabel, perquai ch'ils meds finanzials en l'Europa – per exempel per la propaganda d'in film – èn bler pli modests ch'en ils Stadis Unids. Pervi da la diversidad linguistica e culturala na vegnan ils films europeics betg mussads en tut ils pajais. Perfin Pedro Almodóvar, Wim Wenders, Lars von Trier u Ken Loach han difficultads da comercialisar lur produziuns en l'entira Europa. Las societads da distribuziun che portan ils films europeics en las salas da kino vegnan perquai era sustegnidas finanziain.

MEDIA Plus gida ils reschissurs giuvens era a sviluppar scenaris, ad eleger las equipas, a calcular il budget ed a far il plan da produziun.

Il program MEDIA Furmaziun promovava la furmaziun permanenta da cineastas e cineasts. Sustegn finanziel survegnan instituziuns da furmaziun che porchan curs davart il svilup da scenaris, la gestiun da produziun, la promoziun e las novas tecnologias.

Il program MEDIA promovava la distribuziun da films en ils kinos, ma era a la televisiun. Tenor il dretg da l'UE ston 50 pertschient dals films emess da las chainas da televisiun naziunalas esser produziuns europeicas e 10 pertschient ovras da producents independents, per sustegnair era films da qualidad realisads cun in pitschen budget. La Svizra respecta questa quota gia oz.

La Svizra, conuschenta per ses films documentars e sias produziuns pitschnas da success, ha gia participà ina giada al program MEDIA. Ma suenter il NA al Spazi economic europeic il 1992 n'ha l'UE betg pli renovà il contract. Cun participar danovamain a quest program po l'industria cinematografica svizra profitar puspè cumplainamain da las purschidas multifaras da MEDIA.

La Cunvegna MEDIA Plus e MEDIA Furmaziun

„Jau hai vivì diesch onns en Germania ed hai patì enormamain, perquai che jau hai survegnì pir suenter sis onns in permiss da lavur da durada illimitada. Per fortuna è quest problem vegnì schlià cun la libra circulaziun da persunas. Cun la cunvegna MEDIA obtegna uss era il film svizzer las medemas schanzas. Jau hai plaschair che nus acturs e reschissurs svizzers pudain finalmain era mussar sin nivel europeic tge che nus essan capavels da far.“

Isabelle von Siebenthal, actura

Contacts:

http://www.europa.eu.int/pol/av/overview_de.htm
http://europa.eu.int/comm/avpolicy/media/index_en.html
http://www.kultur-schweiz.admin.ch/index_d.html
<http://www.europa.admin.ch/nbv/expl/factsheets/d/index.htm>

La Cunvegna „Educaziun, furmaziun professiunala, giuventetgna“

P sco Pisa

Pisa sa numna il test che permetta da cumparegliar las conuschientschas da scolaras e scolars en l'entir mund. Il studi Pisa ha mussà mancanzas en l'abiltad da leger dals uffants. Betg mo en l'UE, mabain era en Svizra.

Ils programs lantschads da l'UE en il champ da l'educaziun, da la furmaziun professiunala e da la giuventetgna avran a persunas da differentas vegliadetgnas e da differentes stgallims da scolaziun las portas per ina furmaziun da basa ed ina furmaziun cuntinuada. La collavuraziun tranter scolas, universitads ed interpresas augmenta era la qualitat da la furmaziun. La Svizra vul participar pli ferm a questas activitads e promover uschia ina cooperaziun instructiva tant per l'UE sco era per la Svizra.

L'UE agescha tenor il princip da la furmaziun transcunfinala: 31 pajais participeschan en tut als programs en il sector da l'educaziun, da la furmaziun professiunala e da la giuventetgna. Studentas, students e persunas d'instrucziun pon emprender ed instruir, traversond ils cunfins tranter ils singuls pajais. Cun quai returna l'Europa a las premissas, grazia a las qualas ella è daventada gronda: ni il filosof grec Socrates ni il scheni Leonardo da Vinci ed era betg il grond pionier da nossa cultura europeica, Erasmus da Rotterdam, n'han prendì resguard sin ils cunfins naziunals. Els han reflectà senza limits davart il mund – ed han uschia reinventà el.

Questas trais personalitads da la cultura europeica han dà lur num a programs impurtants da l'UE: il program **Socrates** creescha raits da contact en il sector da la furmaziun da basa e da scol'auta. Sias finamiras èn: augmentar la mobilitad areguard la furmaziun, promover la savida e la furmaziun permanenta ed intensivare la collavuraziun tranter scolas ed interpresas europeicas. Ultra da quai vegn elavurà en il rom dal program Socrates in sistem da puncts per valitar e render visibla la furmaziun permanenta.

Erasmus, che fa part dal program Socrates, promova la mobilitad da las studentas e dals students. Tgi ch'è immatriculà en ina scola auta (universitad u scola auta professiunala) en in dals 31 pajais participads, po ir a studegiar per in u dus semesters en in auter pajais. Dapi l'entschatta dal program il 1987 han passa in milliun studentas

e students profità da quest barat. Il 2003 han var 1600 students da la Svizra survegni in stipendi Erasmus e gist tants students da l'entira Europa èn vegnids a studegiar en Svizra.

Il programs d'educaziun e da furmaziun professiunala èn averts a las pli diversas gruppas: da la classa primara al gremi d'experts sin nivel universitar, da l'empredist sur il lavurant fin a l'interpresa. Grazia a l'actuala participaziun indirecta da la Svizra al program da furmaziun professiunala **Leonardo da Vinci** han var 350 personas da la Svizra e da l'UE pudì profitar il 2003 da praticums a l'exteriur resp. en Svizra: gist suenter l'empredissadi u il diplom universitar han els fatg il pass en il mund da la lavur – en in pajais ester.

Las scolas autas e las interpresas svizras han medemamain participà a projects en il rom dal program Leonardo da Vinci, per

exempel a la preparaziun d'in curs per augmentar la segirezza sin ils plazzals. In auter exempel: guides da muntogna dal Vallais gidan a sviluppar standards da segirezza per las novas disciplinas da sport da ristga.

Il program Giuventetgna sa drizza a giuvens e giuvnas tranter 15 e 25 onns e prevesa inscuters internaziunals, engaschaments voluntars ed emnas da project. Il 2003 per exempel han la Svizra, la Germania e l'Italia organisà in inscunter dad acturs giuvens. La finamira era d'eliminar ils pregiudizis visavi ils esters, sviluppar cumpetenzas socialas ed extrascolaras e promover giuvens talents.

Grazia a contribuziuns federalas po la Svizra participar a divers projects inclus en ils programs „Educaziun, furmaziun professiunala e giuventetgna“ da l'UE (participaziun indirecta). Il programs vegnan definids da l'UE per ina perioda da 7 onns; ina participaziun cumplaina durant la perioda da program n'è pia betg pussaivla. En il rom da las Cunvegns bilaterals II han la Svizra e l'UE decis da rinforzar lur cooperaziun en vista ad ina participaziun cumplaina a partir dal 2007.

La Cunvegna „Educaziun, furmaziun professiunala, giuventetgna“

Avantatgs per la Svizra

- Consolidaziun da l'actuala participaziun indirecta e perspectiva d'ina participaziun cumplaina a partir dal 2007.
- Vasta purschida internaziunala en il sector da la furmaziun da basa e da la furmaziun cuntinuada. L'avertura da novs orizonts grazia a segiurns a l'exteriur, meglras qualificaziuns tras experientschas internaziunalas e conuschientschas da linguas estras augmentan las schanzas sin il martgà da lavur.
- La qualitad da l'instrucziun a las instituziuns da furmaziun svizras s'augmenta grazia a la collavuraziun internaziunala.

Avantatgs per l'UE

- L'UE po extender sia rait da furmaziun che cum-piglia gia oz 31 participants, pia dapli che ses 25 stadis commembers.
- L'UE po profitar da l'experientscha da la Svizra cun sias quatter regiuns linguisticas e ses sistem federalistic.

Contacts:

http://europa.eu.int/comm/education/programmes/programmes_de.html

<http://www.europa.admin.ch/nbv/expl/factsheets/d/index.htm>

<http://www.bbw.admin.ch>

„La furmaziun e la perscrutaziun èn gia dapi decennis interpresas transcunfinalas. Quai mussan mias activitads sco manader d’equipas da perscrutaziun en Svizra ed en ils Stadis Unids. En ils Stadis Unids ed en l’Europa èn la cooperaziun ed il barat vicendaivel ina chausa evidenta en la perscrutaziun – ed era ina premissa indispensabla per in sistem da furmaziun d’auta qualitat.“

Kurt Wüthrich, professor, premi Nobel da chemia 2002

SOCRATES (furmaziun generala): partenadis tranter scolas, mobilitad dals students e furmaziun da creschids; collavuraziun tranter instituziuns da furmaziun, pussaivladad d’emprender linguas estras ed applicaziun da tecnologies d’infurmaziun e da comunicaziun en l’instrucziun.

LEONARDO DA VINCI (furmaziun professiunala): praticums professiunals, svilup da moduls da furmaziun e promoziun da l’innovaziun en la furmaziun professiunala.

GIUVENTETGNA (activitads extrascolaras): emnas da project, engaschaments voluntars e furmaziun permanenta da manadras e manaders da gruppas da giuvenils.

Finamira

La Svizra vul ina participaziun cumplaina als programs da furmaziun da l’UE. Quai n’è dentant betg pussaivel durant la perioda da program actuala (fin il 2006). Cun las Cunvegns bilaterals II consolidate-schan l’UE e la Svizra damai lur collavuraziun, en vista ad ina participaziun cumplaina a partir da la nova perioda da program (2007).

Custs

Dal 2000 al 2003 ha la Confederaziun investì 53,3 milliuns francs per la participaziun indirecta als programs da l’UE en il sector da l’educaziun, da la furmaziun professiunala e da la giuventetgna. Per il 2004 munta la summa a 13,6 milliuns francs. La gronda part è destinada per stipendis da studi Socrates/Erasmus.

Cunvegna davart las pensiuns dals funcziunaris da l'UE

Incassà dublamain

Sch'in funcziunari pensiunà da l'UE sa decida da prender domicil en Svizra, vegn quai char per el. El sto numnadamain pajar duas giadas taglia per sia renta. La Svizra renunzia uss en tals cas a l'imposiziun da taglia sin la pensiun, perquai che quella è gia vegnida prelevada a la funtauna tras l'UE.

Las consequenzas finanzialas èn minimas: la cunvegna concerna be radund 50 pensiunads che ni l'UE ni la Svizra vulan dischavantagiar ulteriurmain.

I sa tracta d'in pitschen problem, ma per ils pertutgads èsi fitg malempernaivel – ed era malgist: l'UE preleva ina taglia a la funtauna sin las pajas e las rentas da tut sias funcziunarias e ses funcziunaris. En lur pajais da domicil dentant èn ils funcziunaris da l'UE, activs e pensiunads, liberads da la taglia sin las entradas.

Il cas è auter sch'in funcziunari pensiunà sa decida da viver en Svizra. L'UE preleva vinavant la taglia a la funtauna sin sia renta. En Svizra è lura la renta netta (renta minus taglia a la funtauna) anc ina giada suttamessa a la taglia sin las entradas sin nivel federal, chantunal e communal. Il funcziunari pensiunà da l'UE paja pia dublamain. En ina decleraziun tar las Cunvegnas bilaterals I dal 1999 èn la Svizra e l'UE gia sa cunvegnidas da tschertgar ina soluziun per quest problem.

La Svizra ha concludì cun numerus pajais cunvegnas davart l'imposiziun dubla da taglia destinadas tranter auter a schliar quest problem. Questas cunvegnas èn basadas sin il princip da la reciprocità. En quest dossier spezial n'han ins betg pudì applitgar il princip da la reciprocità, perquai ch'ìls Svizzers che vivan en l'Uniun europeica n'èn betg suttamess a la taglia directamain da l'UE, mabain dal stadi commember, en il qual els abitan. Malgrà quai vul la Svizra eliminar questa malgiustia ed ha damai decidì da liberar ils funcziunaris pensiunads da l'UE da la taglia sin las entradas. Las sperditas da taglia èn minimas: pertutgads èn mo var 50 pensiunads che vivan actualmain en Svizra.

Impressum

Editur

Biro d'integraziun DFAE/DFE
Infurmaziun
Chasa federala ost
CH-3003 Berna
Tel. +41 (0)31 322 22 22
Fax +41 (0)31 312 53 17
www.europa.admin.ch

Concept e realisaziun

- Biro d'integraziun DFAE/DFE
- Chanzlia federala
- Collavuraziun externa: Monique Ryser

Fotos

Rolf Weiss

Ediziun

1 000 exemplars

Distribuziun

UFEL, Vendita da publicaziuns federalas
CH-3003 Berna
www.bbl.admin.ch/bundespublikationen
Nr. d'art. 201.352.rg

3003 Berna, december 2004